

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Abscess, - med kontrollerbar* sekresjon	Gule stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent etiologi / før svar på bakteriologisk us.	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	B	Ja		*Kontrollerbar sekresjon = bandasje dekker sår/drenasje og fanger opp alt puss.
	MRSA og andre multiresistente bakterier	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K**	Ja	Til utskrivelse	** Kontaktsmitte med munnbind ved MRSA Meldingsplikt ved: MRSA Gram negative bakterier med ESBL _{CARBA} VRE
	Div. bakterier utenom de overnevnte	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	B	Nei		
Abscess, - ukontrollerbar* sekresjon	Stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent etiologi / før svar på bakteriologisk us.	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt Luftmitte	L	Ja	Så lenge det er ukontrollerbar puss- sekresjon, men minimum 2 døgn (streptokokker) / 3 døgn (stafylokokker) etter start av korrekt antibiotikabehandling.	*Ukontrollerbar = drenasje/sår ikke dekket av bandasje eller bandasje blir gjennomtrukket av puss.
	MRSA	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt Luftmitte	L**	Ja	Luftmitteisolering så lenge det er ukontroller- bar puss-sekresjon**	** Overgang til kontaktsmitteisolering med munnbind når sekresjonen blir kontrollerbar. Isolering til utskrivelse.
	Div. bakterier utenom de overnevnte ***	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	Så lenge det er ukontrollerbar puss-sekresjon.***	*** For multiresistente bakterier, isolering til utskrivelse.
Acinetobacter	Acinetobacter baumannii, vanlig følsomhet	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte*	B D*	Nei *Ja	* Til utskrivelse	Acinetobacter kan overleve lenge på flater og utstyr. * For pasienter i risikoavdelinger med infeksjon i luftveier og uttalt hoste eller sår med ukontrollerbar sekresjon
	Acinetobacter baumannii, multiresistent	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Kontakt Dråpesmitte	K D*	Ja	Til utskrivelse	* For pasienter med infeksjon i luftveier eller sår med ukontrollerbar sekresjon. Gjelder alle avdelinger. Acinetobacter med ESBL _{CARBA} er meldingspliktig.
	Andre arter av Acinetobacter	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Kontakt Dråpesmitte	B	Nei		

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Aeromonas, se mage-tarminfeksjon								
Adenovirusinfeksjon	Øvre luftveier Pneumoni Oftest type 21, 7, 3, 14	(2)7-13(21) dager	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte Luftmitte	D L*	Ja	Så lenge det er kliniske symptomer.	*Luftmitteisolering av: • pasienter i intensivavdeling • alvorlige infeksjon m/ type 3, 7, 14 og 21. Virus utskilles i luftveiene i 5-10 dager.
	Pharyngoconjunctival feber (barn) Oftest type 3, 4, 7	5- 10 dager	Luftveissekret Øyesekret (særlig type 3 og 7) Bassengvann	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K D*	Ja	Til symptomfrihet	* Ved uttalte luftveissymptomer
	Epidemiske keratoconjunctivitt (voksne) Oftest type 8, 11, 19 og 37	5-10 dager	Luftveissekret Øyesekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K	Ja	Til symptomfrihet	Virus utskilles i 10-14 dager.
	Gastroenteritt Oftest type 40 og 41, også type 1, 2, 3, 5, 7 og 31.	(2)7 – 13(21) dager	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	To dager etter symptomfrihet (3 - 11dager).	Virus kan utskilles i avføring i uker – måneder.
AIDS se HIV	HIV	Primær HIV-infeksjon: 1-4 uker. AIDS: mange år	Blod, kroppsvæske	Inokulasjon Seksuell	B	Nei Ja*		* Bare ved risiko for ukontrollert blodsøl. Ved opportunistiske infeksjoner bør pasienten isoleres i henhold til regimer for disse.
Aktinomykose	Actinomyces israelii A. naeslundii A. visus m.fl.	Usikker, dager til uker.	Puss	Endogen infeksjon	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Alvorlig, akutt luftveissykdom, se SARS								
Amøbedysenteri	Entamoeba histolytica	2-4 uker	Avføring	Fekal-oral Kontakt Vann Mat	B K*	*Ja, hvis pasienten ikke har kontroll over avføringen	* Så lenge pasienten har diaré **	** Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
Anaplasmose	Anaplasma phagocytophilum	7-21 dager	Spytt fra flått	Flåttbitt	B	Nei		Smitter ikke fra person til person.
Anthrax, pulmonal (miltbrann)	Bacillus anthracis	1-7 dager	Luftveissekret*	Inhalasjon	B	Nei		*Pulmonal anthrax smitter ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte

L = Isolering for luftmitte

Å = Åndedrettsvern

RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Anthrax, cutan (miltbrann)	Bacillus anthracis	1 – 60 dager	Sårsekret	Kontakt	K	Ja		Håndhygiene gjøres med håndvask, ikke med desinfeksjon, pga. bakteriesporer. Varslingspliktig sykdom
Anthrax, injeksjonsutløst	Bacillus anthracis	1-3 dager	Heroin	Injeksjon (stikk)	B	Nei		Varslingspliktig sykdom
Antibiotikaassosiert diarre. Se Clostridium difficile								
Ascariasis	Ascaris lumbricoides	Ca. 2 måneder til voksen orm i tarmen	Kontaminert jord	Fekal-oral	B	Nei		Smitter ikke direkte mellom mennesker. Ascariasis er som regel asymptomatisk.
Aspergillose	Aspergillus fumigatus	Dager til uker	Luftveissekret	Inhalasjon	B	Nei*		*Beskyttende isolering for sterkt immunkompromitterte pasienter.
Babesiose	Babesia, mange arter	1uke – 1 år	Blod	Flåttbåren sykdom	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Bacillus anthracis	Se anthrax							
Barnemark (enterobiasis)	Enterobius vermicularis	5-6 uker	Avføring	Direkte og indirekte kontakt. Fekal-oral	B	Ja		Barn skal ikke ha kontakt med andre barn i sykehus før behandlingen er avsluttet.
Bartonellose	Bartonella henselae (katteklorfeber)	1-3 uker	Katt	Klor av katt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
	Bartonella quintana (skyttergravsfeber)	15 – 25 dager	Kroppslus	Bitt av kroppslus	B	Nei*		Smitter ikke mellom mennesker utenom via kroppslus. *Ved utbredt lusinfeksjon bør pasienten ha enerom.
Betahemolyttiske streptokokker gr. A Se streptokokker								
Betahemolyttiske streptokokker gr. B Se streptokokker								
Betahemolyttiske streptokokker gr. C, gr. G, gr. F. Se streptokokker								
Bordetella pertussis, se kikhoste.								
Borreliose	Borrelia burgdorferi	3-32 dager	Blod	Flåttbåren sykdom	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
Botulisme	Clostridium botulinum	12-36 timer	Kontaminert mat	Oral	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom
Brennkopper, se impetigo								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Brucellose	Brucella, flere arter	5 – 60 dager	Smittet fra dyr, vev, sekret. Upasteurisert melk og andre meieriprodukter	Direkte kontakt/ inokulasjon Inhalasjon	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker. Kan smitte i laboratoriet. Meldingspliktig sykdom
Burkholderia cepacia	B. cenocepacia B. multivorans Andre arter	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	*Ja, i avdelinger med immun-kompromitterte pasienter.	Til negativ dyrkningsprøve	Burkholderia er naturlig resistent mot en rekke antibiotika. * Dråpesmitteisolering ved kolonisering/infeksjon i luftveier.
Burkholderia mallei Se snive.								
Burkholderia pseudomallei. Se melioidose.								
Campylobacter, se mage-tarminfeksjon								
Candidainfeksjon	Candida, flere arter	Ikke aktuelt	Luftveissekret, sårsekret, urin, avføring.	Kontakt	B	Nei		
Cat scratch disease. Se bartonellose								
Chlamydia	Chlamydia trachomatis, genital	*5-14 dager ved urethritt 2-3 uker ved salpingitt	Sekret fra genitalia	Seksuell kontakt	B	Nei		*Ofte asymptomatisk infeksjon.
	C. trachomatis, øyeinfeksjon, se konjunktivitt							
Chlamydophila pneumoniae, se pneumoni								
Clostridioides (tidl. clostridium)	Clostr. botulinum Se botulisme	12 – 36 timer	Kontaminert mat	Oral	B	Nei		Varslingspliktig sykdom
	Clostr. difficile	Inntil 8 uker	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	Til utskrivelse* * Konferer med Avd. for smittevern ved langvarig opphold.	Sporerdannende bakterie. Håndhygiene må utføres med håndvask. Desinfeksjon med middel som har sporicid effekt.
	Clostr. perfringens Clostr. welchii	6 – 24 timer	Gassgangren: Sårsekret/vev	Endogen infeksjon	B/K*	Nei*		*Kontaktsmitteisolering hvis uttalt sekresjon.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
		12-36 timer	Matforgiftning: Kontaminert mat	Inokulasjon Oralt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
	Clostr. tetani, se tetanus				B			
Coccidioidomycose	Coccidioides immitis	7-21 dager	Jord/støv	Inhalasjon	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Coronavirus	Humant coronavirus 229E, NL 65, OC 43 og HKU1.	48 timer	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	B D*	Nei	I 5 dager etter symptomstart.	*Dråpesmitteisolering i nyfødt intensivavdeling. Coronavirus er årsak til 10 -15 % av alle forkjølelser.
	SARS-CoV-2, se pneumoni							
Coxsackievirus, se enterovirus								
Creutzfeldt-Jakob sykdom	Prioner, CJD (klassisk/sporadisk CJD)	År	Vev i sentralnerv- systemet	Inokulasjon	B*	Nei		* Ta kontakt med smittevernpersonell for råd om håndtering og gjenbruk av kirurgiske instrumenter og fleksible endoskop. Se egen prosedyre. Meldingspliktig sykdom
	Prioner, vCJD (variant CJD)	År	Vev i sentralnerv- systemet Lymfoid vev	Inokulasjon Blodtransfusjon	B*	Nei		
Cryptococcose	Cryptococcus neoformans	Uavklart	Smitter fra miljøet Avføring fra fugler	Inhalasjon	B	Nei*		*Immunkompromitterte pasienter kan ha behov for beskyttende isolering.
Cyklosporidiose	Cyclospora cayetanensis	1 uke	Kontaminert vann eller mat	Oralt	B	Nei		Helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter og personer som jobber med næringsmidler skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
Cysticerkose	Taenia solium (svinebendelorm)	Måneder til mange år	Avføring hos personer som har svinebendelorm, inkludert autoinfeksjon	Fekal-oral* Vann eller mat forurensset med egg fra Taenia solium	B	Nei		*Smitter med egg som utskilles i avføring hos personer med svinebendelorm. Cysticerkose smitter i seg selv ikke mellom mennesker.
Cytomegalovirus- infeksjon	Cytomegalovirus	3-8 uker	Luftveissekret Urin Blod Morsmelk Genitalsekret	Direkte/indirekte kontakt Seksuell kontakt	B K*	* I nyfødtavd., hematologisk avd., transplantasjons- avd.	Så lenge det er symptomer	Gravide som er CMV antistoff negative bør unngå nærkontakt med CMV-holdig materiale (urin, luftveissekret), men kan forøvrig pleie pasienter som CMV- utskillere med anvendelse av basale smittevernrutiner.
Denguefeber	Dengue virus	3-14 dager	Overføres ved myggstikk	Myggstikk av Aedes aegypti	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
Diaré – akutt, se mage- tarminfeksjon.								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Difteri	Corynebacterium diphtheriae	2-5 dager	Luftveissekret evt. sårsekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D* K**	Ja	I 14 dager med effektiv antibiotikabehandling eller til 2 negative prøver tatt med minst 24 timers mellomrom.	* Ved luftveisinfeksjon ** Ved hudinfeksjon Varslingspliktig sykdom
Dysenteri, se mage-tarminfeksjon.								
Ebolavirus, se viral hemorragisk feber.								
Echovirus, se enterovirus								
Ekinokokkose	Echinococcus granulosus og E. multilocularis	Kan ta år før den oppdages	Jord kontaminert med avføring fra infiserte dyr	Fekal-oral	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
E. coli gastroenteritt, (EHEC, ETEC, EPEC, EIEC). Se magetarm-infeksjon/bakterier								
Encefalitt	Enterovirus	Enterovirus: 7-14 dager (2 – 35 dager)	Avføring Luftveissekret	Kontakt Fekal/oral	B	Ja, for barn*	Til symptomfrihet.	Enterovirus utskilles i opptil 2 uker i luftveissekret og i mange uker til måneder i avføring. Meldingspliktig sykdom
	Herpes simplex virus	Ikke aktuelt	Luftveissekret Genitalsekret	Reaktivering av latent infeksjon Kontakt Seksuell	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
	TBEV – tick borne encephalitis virus	3 – 14 (28) dager	Blod	Flåttbitt	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
	Varicella-zoster virus	10 – 21 dager ved primær-infeksjon. Ikke aktuelt ved reaktivering	Luftveissekret Væske fra blemmer	Luftsmitte Direkte/indirekte kontakt Reaktivering av latent infeksjon	L (Å)* B**	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse*	Til utskrivelse eller til det er skorper på alle utslett	* Ved primærinfeksjon. ** Ved reaktivering uten hud/slimhinneaffeksjon er det tilstrekkelig med basale smittevernrutiner. Se også vannkoppper. Meldingspliktig sykdom
Enterobiasis (barnemark)	Enterobius vermicularis	5-6 uker	Avføring	Direkte/indirekte kontakt Fekal-oral	B	Ja, for barn*		*Barn skal ikke ha kontakt med andre barn i sykehus før behandlingen er avsluttet.
Enterocolitt, se mage-tarminfeksjon								
Enterokokker, vankomycin-resistente, se VRE.								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Enterovirus • Neonatal infeksjon • Meningitt • Encefalitt • Luftveisinfeksjon • Herpangina • Hånd, fot- og munnsykdom • Konjunktivitt • Pleurodyni	Humant enterovirus A-D som inkluderer coxsackievirus A/B og echovirus.	7-14 dager (2 – 35 dager)	Avføring Luftveissekret Spinalvæske	Fekal-oral Kontakt Dråpesmitte	B K*	*Ja, for barn	Til symptomfrihet	Mer enn 90 % av infeksjoner med enterovirus er asymptomatiske eller gir bare en uspesifikk febersykdom. Virus kan skilles ut i luftveissekret og avføring i flere dager før symptomer starter. Enterovirus gir sjelden symptomer fra mage-tarmkanalen. *Virus utskilles i luftveissekret i opptil 2 uker og i avføring i uker til måneder. Meldingspliktig ved meningitt og encefalitt.
• Poliomyelitt	Poliovirus	7-14 dager	Avføring Luftveissekret Spinalvæske	Fekal-oral Kontakt Dråpesmitte	K	Ja	1 uke etter start av symptomer	Vaksinasjon av personalet. Varslingspliktig sykdom
Epiglottitt	Haemophilus influenzae	Utvikles i løpet at 6-12 timer.	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	1 døgn etter påbegynt antibiotikabehandling	
Epstein-Barr virusinfeksjon (mononukleose)	Epstein-Barr virus	4-6 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte	B	Nei		
Erysipelas	Betahemolytiske streptokokker gr. A. Noen ganger også gruppe B, C og G.	1-3 dager	Sårsekret Luftveissekret	Kontakt	B	Nei		
Erythema infectiosum (5.barnesyksom)	Parvovirus B19	1-3 uker	Luftveissekret Blod	Dråpesmitte Luftmitte	D	Ja	Ett døgn etter debut av utslett. Ved aplastiske kriser: 1 uke fra symptomdebut.	Ved erythema infectiosum er smittefaren størst før symptomene kommer. Når utslettet bryter ut er smittefaren liten og avtar raskt.
ESBL	E. coli, Klebsiella og andre Gram negative bakterier.	Ikke aktuelt	Sårsekret Luftveissekret Avføring Urin	Kontakt Dråpesmitte*	B/K* D**	Ja, med eget WC	Til utskrivelse.	* Se indikasjoner for isolering i VV SMI ESBL smitteverntiltak **Dråpesmitte ved luftveisinfeksjon eller risiko for sprut med kroppsvæsker Meldingsplikt ved ESBL _{CARBA}
Exanthema subitum (4. barnesyksom, roseola)	Humant herpesvirus 6 og 7.	1-2 uker	Luftveissekret Vaginalsekret	Uavklart. Direkte kontakt?	B	Nei		Reaktivering av humant herpesvirus 6 og 7 er vanlig hos transplanterte pasienter og hos kritisk syke pasienter.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Flekktufus	Rickettsia prowazekii Rickettsia typhi	1-2 uker, vanligvis 12 dager	Blod	Kroppslus (R. prowazekii) Lopper (R. typhi)	B*	Nei*		Pasienten må avluses. *Kan smitte fra person til person ved tett kontakt og bruk av felles tøy. Varslingspliktig sykdom
Furunkulose, se abscess								
Gassgangren	Clostridier	6 – 24 timer	Gassgangren: Sårsekret/vev	Endogen infeksjon Inokulasjon	B K*	Nei*		*Kontaktsmitteisolering hvis uttalt sekresjon.
Gastroenteritt, se mage- tarminfeksjon								
Giardia lamblia, se magnetarminfeksjon								
Gonoré	Neisseria gonorrhoeae	2-7 dager	Urethrasekret/ puss	Seksuell/ slimhinnekontakt	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
Gulfeber	Gulfebvirus	3-6 dager	Blod	Myggstikk	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
Haemophilus influenzae, systemisk sykdom	Haemophilus influenzae	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
Hantavirus, se også nephropathia epidemica	Hantavirus	1-8 uker	Smitter fra gnagere (avføring)	Kontakt Inhalasjon av støv forurenset med avføring.	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Helvetesild, se Herpes zoster								
Hemolyttisk uremisk syndrom (HUS), se mage-tarminfeksjon/ Enterohemorragisk E. coli (EHEC)								
Hemorragisk feber, se viral hemoragisk feber								
Hepatitt A	Hepatitt A virus (HAV)	15-45 dager, oftest omkring 1 måned	Avføring Urin Kontaminert mat, vann	Fekal-oral. Direkte/indirekte kontakt*	K	Ja**	1 uke etter debut av ikterus.	* Hepatitt A virus kan finnes i blod en kort periode, og blodbåren smitte kan forekomme. **Renslige og samarbeidende pasienter kan ligge på flersengsstue. Håndhygiene må innskjerpes. Meldingspliktig sykdom
Hepatitt B	Hepatitt B virus (HBV)	30-180 dager, oftest omkring 3 måneder	Blod og vevsvæske	Inokulasjon Seksuell kontakt	B	Nei*		Enerom ved risiko for ukontrollert søl av blod/vevsvæsker. Hemodialyse bør foregå i eget rom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
								atskilt fra andre dialysepasienter. Meldingspliktig sykdom
Hepatitt C	Hepatitt C virus (HCV)	15-160 dager, oftest omkring 2 måneder	Blod og vevsvæske	Inokulasjon Seksuell kontakt (sjelden)	B	Nei*		*Enerom ved risiko for ukontrollert søl av blod/vevsvæsker. Hemodialyse bør foregå i eget rom atskilt fra andre dialysepasienter. Meldingspliktig sykdom
Hepatitt D	Hepatitt D virus (HDV)	30-180 dager	Blod og vevsvæske	Inokulasjon	B	Nei		Hepatitt D virus gir bare infeksjon sammen med Hepatitt B virus.
Hepatitt E	Hepatitt E virus (HEV)	14-60 dager	Avføring Urin	Fekal-oral, ofte via vann, mat. Direkte/indirekte kontakt*	B	Nei		*Smitterisiko mellom mennesker er liten. Gravide bør unngå å pleie pasienter med hepatitt E hvis pasienten de siste 8 uker før sykdomsutbrudd har hatt opphold i land der genotype 1 og 2 er utbredt (Asia, Afrika, Mexico), eller hvis det er verifisert genotype 1 eller 2.
Herpangina, se enterovirus								
Herpes simplex (vesikulær, neonatal, genital)	Herpes simplex virus type 1 og 2. Orofaryngeal: vanligvis type 1. Genital: vanligvis type 2.	2-12 dager	Sekret fra hud- og slimhinnelesjoner	Direkte/indirekte kontakt Reaktivering er vanlig.	B* K **	Ja**	** Min. 3 dager etter start av antiviral terapi. Hos immunsupprimerte: min. 7 dager.	* Eget toalett ved anogenital affeksjon. *Spesielle tiltak ved fødsel hos kvinner med utbrudd av genital herpes. **For pasienter med utbredt affeksjon og i avd. med immunkompromitterte pasienter og nyfødte.
Herpes zoster (helvetesild)	Varicella-zoster virus	Reaktivering av varicella-zoster virus.	Vesikkelinnhold	Direkte/indirekte kontakt Luftsmitte	K* L**	Ja	Til utskrivelse eller til skorper er falt av.	* Med munnbind. ** Ved utbredte lesjoner: isolering ved luftsmitte, som ved vannkopper.
Histoplasmose	Histoplasma capsulatum	7-21 dager	Jord	Inhalasjon	B	Nei		Smitter ikke fra person til person. Risiko for laboratoriesmitte.
HIV infeksjon	HIV	Primær HIV-infeksjon: 1-4 uker. AIDS: mange år	Blod, kroppsvæske	Inokulasjon Seksuell	B	Nei Ja*		* Bare ved risiko for ukontrollert blodsøl. Ved opportunistiske infeksjoner bør pasienten isoleres i henhold til regimer for disse.
Humant herpesvirus 6, se exanthema subitum								
Hånd, fot og munnsykdom	Coxsackievirus A16, enterovirus 70 o.a. enterovirus	3-5 dager	Luftveissekret Avføring	Direkte/indirekte kontakt Fekal-oral	K D*	Ja	Så lenge sykdommen varer.	* Ved luftveisinfeksjon. Sykdommen varer sjelden lenger enn 1 uke.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitte måte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTE MÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
								Virus kan påvises i avføringen i flere uker.
Impetigo (brennkopper)	Stafylokokker Streptokokker	Vanligvis 4-10 dager	Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling.	
Influenza	Influenzavirus	1-3 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Luftmitte	D* L (Å)**	Ja	Voksne, ikke immun-supprimerte: 7 dager fra symptomstart. Barn < 12 år: 10 dager. Immunosupprimerte, alle aldersgrupper: 10 dager fra symptomstart og antiviral terapi i minst 5 dager.	Flere pasienter med samme sykdom kan ligge sammen (kohortisolering). Helsepersonell bør vaksineres mot sesonginfluensa årlig. * Uvaksinert personell bør bruke åndedrettsvern. ** Ved pandemisk influensa. Meldingspliktig ved pandemisk influensa.
Innvollsorm, se mage-tarminfeksjon	Div. parasitter	Varierer med etiologi	Avføring	Fekal-oral	B	Nei		
Katteklorfeber, se bartonellose								
Kikhoste	Bordetella pertussis	7-14 dager	Luftveissekret	Luftmitte Dråpesmitte	D	Ja	5 dager etter start av effektiv behandling.	Eksponte barn og helsearbeidere bør få antibiotikaproylaksse. Meldingspliktig sykdom
Konjunktivitt	Adenovirus	4-14 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K	Ja	10-14 dager	
	Chlamydia trachomatis	5-12 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt	B			Smitteførende så lenge det er kliniske symptomer.
	Enterovirus (Coxsackievirus A24, enterovirus 70)	1-2 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K	Ja	4 – 6 dager	
	Neisseria gonorrhoeae	1-5 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt	B	Ja for nyfødte, ellers ikke	1 døgn etter behandlingsstart.	Meldingspliktig sykdom
Kolera	Vibrio cholerae	Timer – 5 dager	Avføring Forurenset vann, mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse*	*Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Varslingspliktig sykdom
Kusma	Parotittvirus	2-3 uker, oftest 18 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontakt	D	Ja	I 10 døgn etter hevelsen starter.	Smittsom i ca. 1 uke før og 1 uke etter hevelsen starter. Meldingspliktig sykdom
Krim-Kongofeber, se								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
viral hemorragisk feber								
Kryptosporidiose. Se magetarminfeksjon - protozoer								
Lassafeber, se viral hemorragisk feber								
Legionærsykdom	Legionella pneumophila o.a. legionella-arter	Legionella-pneumoni: 1-10(28) dg,	Aerosoler fra forurenset vann	Luftsmitte Aspirasjon	B	Nei		Legionella smitter ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom
		Pontiacfeber: 4 timer -3 dg		Luftsmitte	B	Nei		
Lepra	Mycobacterium leprae	Flere år, gjennomsnitt 4 år	Luftveissekret Hud	Uklart. Dråpesmitte? Kontakt	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
Leptospirose	Leptospira interrogans o.a. Leptospira-arter	2-20 dager	Infiserte dyr (urin). Jord, vann.	Direkte eller indirekte kontakt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Listeriose	Listeria monocytogenes	3-70 dager	Kontaminert mat	Oral	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
Lus	Hodelus: Pediculus capitis		Hodehår	Kontakt Indirekte kontakt via hodeplagg, kam og børste	B K*	Nei*		*Kontaktsmitteisolering ved utbredt affeksjon.
	Kroppslus: Pediculus humanus		Hud	Direkte kontakt Klær				
	Flatlus: Phthirus pubis		Hud/kjønnsår	Seksuell kontakt Felles sengetøy/ håndklær				
Lyme borreliose, se borreliose								
Mage-tarminfeksjon - bakterier	Aeromonas caviae Aerom. hydrophila Aeromonas veronii	6 - 48 timer	Avføring Forurenset vann Sjømat* Rakfisk	Fekal-oral	B K**	Ja, med eget WC	48 timer etter symptomfrihet. ***	*Skalldyr i Fjerne Østen kan være smittekilde. ** Ved ukontrollert diaré og hvis pasient ikke kan ivareta personlig hygiene. *** Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før 48 timer etter symptomfrihet. Kontrollprøver ikke nødvendig.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Mage- tarminfeksjon -bakterier fortsetter	Campylobacter	1-10 dager	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse, alternativt til 2 negative avføringsprøver minst 48 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	*Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Meldingspliktig sykdom
	Clostridium difficile	Inntil 8 uker	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse* * Konferer med Avd. for smittevern ved langvarig opphold.	Sporedannende bakterie. Håndhygiene må utføres med håndvask. Desinfeksjon med middel som har sporicid effekt.
	Enterohemorragisk E.coli (EHEC)	3-8 dager	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse, alternativt til 3 negative avføringsprøver minst 48 + 24 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har 3 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Varslingspliktig sykdom
	Enterotoxigen E. coli (ETEC)	10-12 timer	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til 2 døgn etter symptomfrihet*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før 48 timer etter symptomfrihet. Kontrollprøver ikke nødvendig. Meldingspliktig sykdom
	Enteropatogen E.coli (EPEC)	9-12 timer	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til 2 døgn etter symptomfrihet	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før 48 timer etter symptomfrihet. Kontrollprøver ikke nødvendig Meldingspliktig sykdom
	Enteroinvasiv E. coli (EIEC)	10-18 timer	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse, alternativt til 2 negative avføringsprøver minst 48 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
								Meldingspliktig sykdom
	Salmonella For Salmonella typhi, se tyfoidfeber.	6-72 timer	Avføring Forurensset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse, alternativt til 2 negative avføringsprøver minst 48 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Meldingspliktig sykdom
	Shigella	8 timer - 8 dager	Avføring Forurensset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse, alternativt til 3 negative avføringsprøver minst 48 + 24 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 3 negative avføringsprøver ved Shigella dysenteriae 1 (2 negative prøver ved andre typer Shigella). Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Meldingspliktig sykdom
	Vibrio cholerae	Timer – 5 dager	Avføring Forurensset vann, mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse, alternativt til 2 negative avføringsprøver minst 48 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Varslingspliktig sykdom
	Yersinia enterocolitica	24 – 36 timer	Avføring Forurensset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse, alternativt til 2 negative avføringsprøver minst 48 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Meldingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Mage-tarminfeksjon - innvollorm	Mange forskjellige arter	Stor variasjon	Avføring	Oral eller penetrasjon av hud	B	Nei		
Mage-tarminfeksjon - protozoer	Cryptosporidium hominis, Cryptosporidium parvum o.a.	(1)2-14(30) dager	Avføring Kontaminert vann, mat	Fekal-oral	K	Ja, med eget WC	2 døgn etter symptomfrihet. Transplanterte pasienter isoleres til utskrivelse.*	*Sykdomsvarighet 5-10 dager, og utskillelse av cryptosporidium i avføringen i inntil 2 uker etter symptomfrihet hos immunfriske personer. Hos immunkompromitterte kan utskillelsen vare mye lenger. Cryptosporidium overlever lenge i miljøet og er resistente mot mange desinfeksjonsmidler. Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer. Meldingspliktig sykdom
	Entamoeba histolytica	2-4 uker	Avføring	Fekal-oral Kontakt Vann Mat	K* B	*Ja, hvis pasienten ikke har kontroll over avføringen	Så lenge pasienten har diaré**	** Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
	Giardia lamblia	5-28 dager	Avføring	Fekal-oral Kontakt	K* B	*Ja, hvis pasienten ikke har kontroll over avføringen	Så lenge pasienten har diaré**	** Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer. Meldingspliktig sykdom
Mage-tarminfeksjon - virus	Adenovirus Oftest type 40 og 41, også 1, 2, 3, 5, 7, 31	(2)7 – 13(21) dager	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	2 døgn etter symptomfrihet (3 – 11 dager).	Virus kan utskilles i avføring i uker – måneder. Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
	Astrovirus	3-4 dager	Avføring	Fekal-oral	K	Ja, med eget WC	2 døgn etter symptomfrihet.	Virus kan utskilles i avføringen i opptil 35 dager. Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
	Norovirus	10-72 timer, oftest 24 - 48 t	Oppkast Avføring	Fekal-oral Dråpesmitte	D	Ja, med eget WC	2 døgn etter symptomfrihet. *Transplanterte pasienter isoleres til utskrivelse. ** Spesielle forholdsregler for barn.	Norovirus er svært smittomt og gir ofte epidemier. Kohortisolering vil ofte være aktuelt. Vurder bruk av desinfeksjonsrobot v/ opphør isolering. * Immunsupprimerte kan skille ut virus i mange uker og forlenget isolering er ofte nødvendig. ** Barn bør ikke benytte felles lekerom de første 14 dager etter symptomfrihet. Se egen prosedyre.
	Rotavirus	Inntil 48 timer	Avføring Oppkast	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte?	K	Ja, med eget WC	2 døgn etter symptomfrihet.* Transplanterte pasienter isoleres til utskrivelse.	Omkring 50 % av rotavirusinfeksjoner er asymptomatiske. * Virus utskilles i opptil 8 uker etter symptomdebut. 30 % av barn skiller ut rotavirus i mer enn 20 dager. Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
Malaria	Plasmodium falciparum	7-14 dager	Blod	Insektbåren inokulasjon	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
	Pl. ovale	8 -14 dager						
	Pl. vivax	8-14 dager						
	Pl. malariae	7-30 dager						
Marburg virus, se viral hemoragisk feber								
Melioidose	Burkholderia pseudomallei	1- 21 dager	Luftveissekret Puss Blod	Inhalasjon Kontakt Oralt	B	Nei		Smitte mellom mennesker og laboratoriesmitte er svært uvanlig
Meningitt - bakteriell	Haemophilus influenzae	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
	Pneumokokker	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	B D*	Nei*		*Dråpesmitteisolering ved nedsatt følsomhet for penicillin. Meldingspliktig sykdom
	Meningokokker	2-10 dager, oftest 3-4 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	D	Ja	1 døgn etter start av effektiv behandling	Meldingspliktig sykdom
	Andre bakterier	Ikke aktuelt	Varierer med agens	Varierer med agens	B	Nei		

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte

L = Isolering for luftsmitte

Å = Åndedrettsvern

RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Meningitt - viral	Enterovirus og andre virus (Parotittvirus: se kusma)		Luftveissekret Avføring	Dråpesmitte Fekal/oral	K	Ja		Parotittvirus og enterovirus er vanligste årsaker til virusmeningitt. Meldingspliktig sykdom
Meningokokksykdom (meningitt/sepsis)	Neisseria meningitidis	2-10 dager, oftest 3-4 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	1 døgn etter start av effektiv behandling.	Varslingspliktig sykdom
MERS - Middle East Respiratory Syndrome	MERS-CoV (coronavirus)	Median 5,2 d 95 % konfidensintervall 1,9-14,7 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte Luftmitte	L (Å)	Ja, med undertrykksventilasjon og sluse	Til symptomfrihet og 2 negative prøver fra luftveier og serum.	Helsepersonell som har hatt kontakt med pasient uten adekvat beskyttelsesutstyr skal overvåkes i 2 uker (på luftveissymptomer). Varslingspliktig sykdom
Meslinger	Morbillivirus	10-14 dager	Luftveissekret	Luftmitte Dråpesmitte	L (Å)*	Ja	Til 5 døgn etter debut av utslett.	Personell som ikke er immune skal bruke åndedrettsvern. Varslingspliktig sykdom
Metapneumovirus (hMPV - humant metapneumovirus)	Metapneumovirus	3-6 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	D*	Ja	Så lenge pasienten hoster. **	* Optimal beskyttelse mot dråpesmitte forutsetter bruk av øyebeskyttelse ved opphold nærmere pasienten enn 1 meter. ** Virus har vært påvist i opptil 10 dager hos barn.
M-kopper	Orthopoxvirus		Sekret fra hud, slimhinner og luftveier	Kontaktsmitte Dråpesmitte	L (Å)	Ja	Til skorpene har falt av og ny hud er dannet under	Sykdomsforløp 2 - 4 uker
MRSA – - kolonisering	Meticillinresistente gule stafylokokker	Ikke aktuelt	Nese Hals Hud/perieum	Kontakt Luftbårne partikler fra hud	K*	Ja	Til utskrivelse**.	*Med munnbind. ** Ved forventet langvarig opphold (uker), ta kontakt med smittevernpersonell for råd. Meldingspliktig
- infeksjon, inkludert luftveisinfeksjon av annen årsak hos pasient som er kolonisert i nese eller hals	Meticillinresistente gule stafylokokker	Ikke aktuelt	Sårsekret/puss Luftveissekret Nese/hals/hud/perineum	Kontakt Dråpesmitte Luftmitte Luftbårne partikler fra hud	K* L**	* Ja ** Ja, med undertrykksventilasjon og sluse.	Til 3 negative prøvesett med 1 ukers intervall etter avsluttet behandling.	* Med munnbind. **Luftsmitteisolering av pasienter med økt risiko for smittespredning: • Sår med store sårflater og/eller ukontrollerbar sekresjon, utbredt eksem/psoriasis (som dekker store deler av kroppen). • Klinisk infeksjon i luftveier Meldingspliktig sykdom
Mononucleose	Epstein-Barr virus	4 – 6 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte	B	Nei		
Mycoplasma, se pneumoni								
Nekrotiserende fasciitt	Oftest gruppe A streptokokker	Ikke aktuelt	Sårsekret	Kontakt	K	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling	

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitte måte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTE MÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Nephropathia epidemica ("musepest")	Puumalavirus	2-6 uker	Avføring fra smågnagere. Infisert vann	Sannsynlig vis inhalasjon av støv forurensset med avføring. Drikke av forurensset vann	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
Nokardiose	Nocardia asteroides Nocardia brasiliensis m.fl.	Uker – måneder (år)	Jord, vann, organisk materiale i miljøet.	Via luftveier eller hud	B	Nei		Immunkompromitterte pasienter har økt risiko. Smitte mellom mennesker eller mellom dyr og mennesker er uvanlig.
Norovirus, se mage-tarminfeksjon								
Orf (munnskurv)	Orf parapoxvirus	3-6 dager	Sårsekret	Smitter fra sau og geit	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Ornitose	Chlamydophila psittaci	4-15 dager	Smitte fra fugler	Kontakt Luftmitte	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Parainfluenzavirus	Parainfluenzavirus type 1 – 4	2-4 dager hos barn, 3-6 dager hos voksne.	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	D	Ja	Så lenge det er kliniske symptomer	Virus skilles ut i luftveissekret i opptil 10 dager. Hos spedbarn, små barn og immunsupprimerte kan utskillelse av virus vare lengre (flere uker).
Paratyfoidfeber	Salmonella paratyphi A/B/C	3 – 28 dager	Avføring og urin	Fekal-oral Matbåren smitte	K	Ja	Til utskrivelse*	* Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har 3 negative avføringsprøver. Meldingspliktig sykdom
Parvovirus	Parvovirus B19	1-3 uker	Luftveissekret Blod	Dråpesmitte Luftmitte	D	Ja	Ett døgn etter debut av utslett. Ved aplastiske kriser: 1 uke fra symptomdebut.	Ved erythema infectiosum er smittefaren størst før symptomene kommer. Når utslettet bryter ut er smittefaren liten og avtar raskt.
Pest	Yersinia pestis	Byllepest: 1-7 dager	Sårsekret	Fra lopper Kontakt	K	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling	Pasientens klær og bagasje må behandles med midler mot lopper.
		Lungepest: (1)2-4(6) dager	Luftveissekret	Vektorbåren (opper) Kontakt Dråpesmitte	D*	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling	*Personer eksponert for pasient med lungepest uten bruk av beskyttelsesutstyr skal ha antimikrobiell profylakse. Varslingspliktig sykdom
Pneumocystis jirovecii, se pneumoni								
Pneumokokker, se pneumoni								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Pneumoni - bakterier	Burkholderia cenocepacia B. multivorans Andre arter	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	*Ja, i avdelinger med cystisk fibrose og immunkompromitterte pasienter	Til negativ dyrkningsprøve.	Burkholderia er naturlig resistent mot en rekke antibiotika. * Dråpesmitteisolering ved kolonisering/infeksjon i luftveier.
	Chlamydia pneumoniae	3-4 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontakt	D	Ja	3 døgn etter start av effektiv behandling.	
	Haemophilus influenzae	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontakt	B	Nei		
	Gram negative stavbakterier	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	B D*	Nei Ja*	3 dager etter start av effektiv behandling.	* Dråpesmitteisolering ved multiresistente stammer.
	Legionella pneumophila og andre legionellaarter	2-10(28) dg,	Aerosoler fra forurenset vann	Luftmitte Aspirasjon	B	Nei		Legionella smitter ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom
	Mycoplasma pneumoniae	1-3 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontakt	B	Nei		Det er viktig å hindre smittespredning til barn og ungdom. Voksne er som regel immune.
	Pneumokokker (Streptococcus pneumoniae)	1-3 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontakt	B D*	Nei Ja*	* Varighet av isolering vurderes individuelt. Minst 2 døgn etter start av effektiv behandling.	* Ved pneumokokker med nedsatt penicillinfølsomhet isoleres det for dråpesmitte. Meldingsplikt ved nedsatt penicillinfølsomhet.
	Stafylokokker	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt Luftmitte	L	Ja, med undertrykksventilasjon og sluse.	3 døgn etter start av effektiv behandling.	
	Streptokokker gruppe A (Streptococcus pyogenes)	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D*	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling.	
	Andre bakterier		Luftveissekret	Dråpesmitte	B D*	Nei Ja*		* Ved multiresistens
Pneumoni - sopp	Pneumocystis jirovecii*	Ukjent	Luftveissekret	Uavklart	B			* Tidligere Pneumocystis carinii
Pneumoni - virus	Covid-19 (SARS-CoV-2)	3-7 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontaktsmitte Luftmitte	D*	Ja	4-10 dager etter symptomstart**	*Vurder åndedrettsvern ved AGP **Individuell vurdering av behov for forlenget isolasjon ved nedsatt immunforsvar og ved alvorlig sykdom.
	RS-virus	5-8 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	Voksne: 7 dager Barn under 4 år bør isoleres i minst 10 dager	Optimal beskyttelse mot dråpesmitte forutsetter bruk av øyebeskyttelse ved opphold nærmere pasienten enn 1,5 m
Poliomyelitt								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Se enterovirus								
Pseudomembranøs colitt, se C. difficile								
Pseudomonas aeruginosa	Pseudomonas aeruginosa, vanlig følsomhet	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	Nei Ja*	Til utskrivelse	* For pasienter i risikoavdelinger med infeksjon i luftveier og uttalt hoste eller sår med ukontrollerbar sekresjon.
	Pseudomonas aeruginosa, multiresistens	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K D*	Ja	Til utskrivelse	* For pasienter med infeksjon i luftveier eller sår med ukontrollerbar sekresjon. Gjelder alle avdelinger.
Psittakose, se ornithose								
Q-feber	Coxiella burnetii	2-4 uker	Storfe, sau og geit	Inhalasjon av støv og aerosoler fra miljøet. Upasteurisert melk/melkeprodukt. Blodtransfusjon	B	Nei		Smitte fra dyr – ikke påvist hos dyr i Norge. Personer som arbeider ved dyrelaboratorier, slaktere, veterinærer og bønder er spesielt smitteutsatt. Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig infeksjon
Rabies	Rabies virus	Vanligvis 3-12 uker. Kan være inntil 1 år.	Luftveissekret	Dråpesmitte. Inokulasjon/bitt av pattedyr.	D	Ja	Så lenge sykdommen varer.	Vaksinasjon av personell med direkte kontakt. Smitte med rabies mellom mennesker er aldri dokumentert. Varslingspliktig sykdom
Rhinovirus	Rhinovirus	2-4 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	B	Nei		
Rickettsioser	Rickettsia prowazekii og andre Rickettsia-arter	1-2 uker	Reservoar varierer med Rickettsia-arter; rotte, mus, hund, storfe.	Kontakt med lus, lopper flått eller midd	B	Nei		Importerte tilfeller av rickettsioser kan komme i Norge. De vanligste er afrikansk flått-tyfus og boutonneusefeber (middelhavsfieber).
Ringorm, se tinea								
Rotavirus, se mage-tarminfeksjon								
RS-virus, se pneumoni								
Røde hunder (rubella)	Rubellavirus	14-17 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	1 uke etter debut av utslett	Gravide som ikke er immune skal ikke ha kontakt med rubellapasienter. Varslingspliktig sykdom
Salmonella, se mage-tarminfeksjon								
SARS, Alvorlig, akutt	SARS- CoV (coronavirus)	4- 14 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	L (Å)	Ja, med undertrykksventilasjon	Til 10 dager etter symptomfrihet.	Varslingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
luftveissykdom				Luftmitte		og sluse		
Schistosomiasis	Schistos. mansoni, Schistos. japonicum Schistos. mekongi Schist. intercalatum	4-6 uker	Avføring	Fra snegler i ferskvann	B	Nei		Smitter ikke fra person til person.
	Schist. haematobium	4-6 uker	Urin	Fra snegler i ferskvann	B	Nei		
Serratia marcescens	Serratia marcescens	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret Avføring	Kontakt Dråpesmitte	B K* D*	Nei Ja* Ja*	Til utskrivelse*	* Kun i nyfødt intensivavdeling og barselavdeling. Dråpesmitteisolering ved infeksjon eller kolonisering i luftveier, ellers kontaktsmitteisolering.
Shigella, se mage-tarminfeksjon								
Skabb	Sarcoptes scabiei	2-6 uker	Hudlesjoner	Direkte/indirekte kontakt	K*	Ja	1 døgn etter start av behandling	* Håndvask i stedet for hånddesinfeksjon.
Skarlagensfeber	Streptokokker gruppe A	1-3 dager	Luftveissekret Evt. sårsekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D	Ja	2 døgn etter start av behandling	Smitte skjer fra luftveier eller sårsekret. Selve utslettet ved skarlagensfeber smitter ikke.
Snive	Burkholderia mallei	2 dager til måneder	Luftveissekret og sårsekret fra hest, esel, muldyr	Kontakt Inokulasjon Inhalasjon	K D*	Ja	Til tydelig klinisk bedring	* Dråpesmitteisolering ved luftveisaffeksjon.
Soppinfeksjoner	Candidaarter o.a. gjærsopp	Ikke aktuelt	Varierende etter lokalisasjon	Endogen Kontakt	B	Nei		
	Dermatofytter	Ikke aktuelt	Hudlesjoner	Direkte/indirekte kontakt	B	Nei		
	Dimorfe sopper • Histoplasma • Blastomyces • Coccidioides o.a.	Ikke aktuelt	Jord/støv Dyr	Inhalasjon av luftbårne soppспорer	B	Nei		Smitter ikke fra person til person. Coccidioides immitis kan smitte v/inokulasjon. Risiko for laboratoriesmitte.
Stenotrophomonas maltophilia	Stenotrophomonas maltophilia	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	Ja, i avdelinger med immun-kompromitterte pasienter.	Til negativ dyrkningsprøve	Stenotrophomonas er naturlig resistent mot en rekke antibiotika. * Dråpesmitteisolering ved kolonisering/infeksjon i luftveier og uttalt hoste i avdelinger med immunkompromitterte pasienter.
Stivkrampe, se tetanus								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitte måte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTE MÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Streptokokker	Gruppe A streptokokker (Str. pyogenes)	1 -3 dager (halsinfeksjon)	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D	Ja	2 døgn etter start av behandling	Meldingspliktig ved systemisk sykdom.
		10-14 dager (impetigo)	Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt	B K*	Ja	*2 døgn etter start av behandling	* Ved ukontrollerbar sekresjon
	Gruppe B streptokokker (GBS) (Str. agalactia)	Ikke aktuelt	Urin Vaginalsekret	Endogen Direkte/indirekte kontakt	B	Nei		Bærerskap av gruppe B streptokokker i tarm og vagina er vanlig (10-30 % av befolkningen). Meldingspliktig ved systemisk sykdom.
	Gruppe C og G streptokokker (Str. dysgalactia subsp. equisimilis)	Ikke aktuelt	Luftveissekret Evt. sårsekret	Endogen Direkte/indirekte kontakt	B K*	Nei		Asymptomatisk bærerskap er vanlig. * Kontaktsmitteisolering ved sårinfeksjon med ukontrollerbar infeksjon
Syfilis	Treponema pallidum	10 dager – 10 uker, oftest ca. 3 uker.	Lesjoner på genitalia	Direkte kontakt Seksuell	B	Nei		Meldepliktig sykdom
Sårinfeksjon og hudlesjon - med kontrollerbar* sekresjon	Gule stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent etiologi/ før svar på bakteriologisk undersøkelse.	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	B	Ja		*Kontrollerbar sekresjon = bandasje dekker sår/drenasje og fanger opp alt puss.
	MRSA og andre multiresistente bakterier	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K*	Ja	Til utskrivelse	* Kontaktsmitte med munnbind ved MRSA Meldingsplikt ved: MRSA Gram negative bakterier med ESBL _{CARBA} VRE
	Div. bakterier utenom de overnevnte	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	B	Nei		
Sårinfeksjon og hudlesjon - med ukontrollerbar sekresjon	Stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent / før svar på bakteriologisk us.	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt Luftmitte	L	Ja	Så lenge det er ukontrollerbar puss-sekresjon, men minimum 2 døgn (streptokokker) / 3 døgn (stafylokokker) etter start av korrekt antibiotikabehandling med tydelig klinisk effekt.	*Ukontrollerbar = drenasje/sår ikke dekket av bandasje eller bandasje blir gjennomtrukket av puss.
	Div. bakterier utenom de overnevnte	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	Så lenge det er ukontrollerbar puss-sekresjon.	
Stafylokokker, se sårinfeksjon								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Tetanus (stivkrampe)	Clostridium tetani	3-21 dager	Jord og ekskrementer	Inokulasjon i sår	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
Tinea	Dermatofytter: • Trichophyton • Microsporum • Epidermophyton	Varierende, oftest 1-2 uker	Hud	Kontakt	B	Nei		
Toksoplasmose	Toxoplasma gondii	5-21 dager	Avføring fra katter. Jord Forurensede grønnsaker.	Oralt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Trikinose	Trichinella spiralis	1-2 uker	Rått eller dårlig varmebehandlet kjøtt.	Oralt	B	Nei		Varslingspliktig sykdom
Tuberkulose - pulmonal (mistenkte eller bekreftet)	Mycobacterium tuberculosis	2-10 uker for immunreaksjon. Måneder til mange år for klinisk sykdom.	Luftveissekret	Luftmitte*	L (Å)	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse.	2 uker etter start av effektiv behandling. Ved multiresistens til sikker klinisk og bakteriologisk effekt (minst 3 negative dyrkningsprøver)	* Bare lungetuberkulose smitter mellom mennesker Rask start av antituberkuløs behandling er viktigste smitteforebyggende tiltak. Meldingspliktig sykdom
Tuberkulose - ekstrapulmonal med puss (fistel)	Mycobacterium tuberculosis	Måneder til mange år	Puss/fistelskret	Luftmitte* Inhalasjon av kontaminert støv	L	Ja		Munnbind benyttes ved sårskift. Meldingspliktig sykdom
Tuberkulose - ekstrapulmonal uten puss (glandel, ben, nyre)	Mycobacterium tuberculosis	Måneder til mange år	Glandelvev Urin Benvev	Luftmitte*	B*	Nei		* Ved bruk av sug og bor og annet vibrerende utstyr i forbindelse med operative inngrep på infisert vev, benyttes åndedrettsvern.
Tularemi (harepest)	Francisella tularensis	1 – 14 dager	Vektorbåren via insekter (flått, mygg) Kontakt med dyr	Direkte kontakt Inhalasjon av kontaminert støv Laboratoriesmitte	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Smittefare i laboratorier. Meldingspliktig sykdom
Tyfoidefeber	Salmonella typhi	8 – 14 dager	Avføring og urin	Fekal-oral Matbåren smitte	K	Ja	Til utskrivelse*	* Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 3 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Varslingspliktig sykdom
Urinveisinfeksjon	Diverse bakterier	Ikke aktuelt	Urin	Direkte og indirekte kontakt	B K*	Nei**		*Kontaktsmitte ved multiresistente bakterier.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte

L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitte måte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTE MÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
								**Pasienter med kateterassosiert urinveisinfeksjon bør ikke ligge på samme rom som andre pasienter med kateter.
Vannkopper (varicella)	Varicella-zoster virus	10 – 21 dager (28 dager hvis det er gitt varicella-zoster immunglobulin)	Luftveissekret Væske fra blemmer	Luftmitte Direkte/indirekte kontakt	L (Å)*	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse	Til utskrivelse eller til skorper har falt av	*Personell som har hatt vannkopper kan bruke munnbind. Eksponeerte pasienter som ikke er immune bør utskrives innen 10. dag etter første eksponering, eller luftmitteisoleres fra dag 10. Profylakse med hyperimmunglobulin eller antivirale midler må vurderes.
Viral hemorragisk feber	Ebola virus	3-8 dager	Blod og vevsvæske Luftveissekret Oppkast	Inokulasjon Direkte og indirekte kontakt Dråpesmitte	L (Å)	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse.	Så lenge sykdommen varer. For ebola: til 2 negative prøver med minst 48 timers mellomrom.	Varmedesinfeksjon eller kjemisk desinfeksjon av alt flytende avfall før det slippes i avløp. Varslingspliktig.
	Krim-Kongo virus	3-7 dager						
	Lassa virus	6-14 dager						
	Marburg virus	5-7 dager						
VRE, vankomycinresistente enterokokker	E. faecalis E. faecium		Avføring Sårsekret Urin	Kontakt Fekal-oral	K	Ja, med eget WC.	Så lenge bakterien kan påvises. Vanligvis til utskrivelse. Det kreves 5 negative prøver med minst én ukes mellomrom mellom hver prøve, uten pågående antibiotika, for å erklære smittefrihet.	Enterokokker overlever lenge utenfor kroppen. Vurder bruk av desinfeksjonsrobot v/ opphør av isolasjon. Meldingspliktig.
Zikavirus	Zikavirus	3-12 dager	Blod Sæd	Inokulasjon myggstikk av Aedes aegypti Aedes albopictus	B	Nei		Kan gi fosterskader
Zoster Se herpes zoster								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Blodsykdommer